

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

NR. 40 / DECEMBRIE 2014

40

Din nou despre educația copiilor | de LUMINIȚA PRUTEANU

Cartea – drumul spre libertate | de DANIELA IOSIM

Compunerile în gimnaziu | de MARIANA ALINA SAFTA

România, invitată la Simpozionul Global organizat de Compania Google
privind provocările sistemului educațional generate de
tehnologia IT | de GABRIELA VIOLETA TĂNĂȘESCU

Lecția, un spectacol între artă și rutină | de ANA NICOLETA AVRAMESCU

Responsabilitatea socială a cadrului didactic | de ELENA TERCHILĂ

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:

iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X

ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54

București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea Profesorilor)

Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

Irina VASILESCU (Școala Nr. 195 București)

Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea Personalului Didactic)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Din nou despre educația copiilor

De **Luminita Pruteanu**

Ca să crească, un copil are nevoie de un cadru de referință. Pentru propria lui siguranță, trebuie ca părinții lui, iar mai apoi dascălii, să definească regulile și legile, să spună ce este permis și ce este interzis. Însă norma nu ajunge. Pentru a crește, copilul are nevoie de protecție și de bunăvoință. Zece sfaturi pentru părinți și educatori né-ar ajuta în crearea unui mediu prietenos și stimulator.

Așa cum un bun grădinar crește în grădina sa flori frumoase, viguroase, frumos parfumate și colorate, tot așa noi, părinții și dascălii, dorim să creștem copii frumoși, sănătoși, disciplinați, harnici, iubitori etc.

Exersarea unei autorități înseamnă să fii ca un părinte, să fii normativ. Este necesar, educativ și face bine. Pentru că acest lucru va oferi securitate copilului. Este identic cu sentimentul de a fi persoana care nu va fi amenințată, căreia nu trebuie să-i fie frică, pentru că are o adevărată valoare și va fi respectată și bine tratată.

Sunt părinți și dacăli normativi și pozitivi atunci când vorbesc și explic pericolele, riscurile, sancțiunile. O sancțiune corectă, care are sens și care permite celui sancționat să-și pună întrebări, să gândească, o sancțiune formulată clar și care este aplicată dintr-o dată, fără explicații, este pozitivă.

Părintele critic-negativ este un profesor rigid, tensionat, crispat. Este prea exigent, nu suportă să fie pus în discuție. Între părintele critic-positiv și părintele critic-negativ este o frontieră care poate să né dea de gândit. Nu există educație posibilă fără a face referire la lege. Însă legea nu ajunge. Pentru a crește, copilul are nevoie de protecție și de bunăvoință.

Un părinte este de asemenea binevoitor, protector și încurajator. Dascălul binevoitor este zămbitor, destins, răbdător, disponibil, atent. El crează o ambianță amicală și stimulatoare: încurajează și valorizează.

Dacă dimpotrivă, devenim prea buni, superprotectori, nu-l vom mai ajuta pe copil. Dacă reacționăm în locul lui, fără solicitarea lui explicită, atunci când facem noi mai mult din drum, atunci când îl facem să înțeleagă că nu va face bine un lucru și de aceea trebuie să îl ajutăm, fără doar și poate că nu îl ajutăm în adevăratul sens al cuvântului. Ii luăm doar locul, vrem să îl salvăm, ca și cum el însuși nu ar fi capabil să se descurce. Vrând să facă numai bine, părintele salvator din nou nu lasă loc altcuiva. Lacan spunea: *“Dacă mă pun în locul cuiva, în locul cui se va pune el?”*

Dorim să facem din familiile noastre — ca părinți — și din grădiniță — ca dascăli — “leagăn de iubire” pentru copiii pe care îi creștem și îi educăm. Iată zece sfaturi care né-ar ajuta în acest sens:

1. Să vă iubiți copiii și să vă apropiați de ei, pentru a-i cunoaște și ajuta să crească!
2. Să-i protejați!

3. Să fiți un bun exemplu pentru ei!
4. Să vă jucați cu copiii!
5. Să-i antrenați la lucru, alături de dumneavoastră!
6. Să lăsați copiii să dobândească experiență de viață, chiar dacă întâmpină greutăți!
7. Să-i învățați să fie ascultători.
8. Să-i lasați să se adapteze în societate!
9. Să așteptați de la copii numai aprecierile pe care le pot da, conform gradului de maturizare a propriei experiențe!
10. Să oferiți copiilor trăiri cu valoare de amintire!

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/din-nou-despre-educatia-copii-lor>)

Cartea – drumul spre libertate

De **Daniela Iosim**

Privesc cu dezamăgire un fenomen care né îngrijorează pe toți, educatori sau părinți, îndepărtarea copiilor și tinerilor de carte, de lectură. Né întrebăm de ce copiii citesc tot mai puțin sau deloc, ce cauze produc acest fenomen și care ar fi căile de a-i face să se întoarcă la cărți. Un mare dușman al cărților poate fi considerat calculatorul, el fiind cel care a luat și locul sportului, al jocului cu alți copii, al excursiilor și plimbărilor în natură. Nu vreau să susțin ineficiența calculatorului, vreau să îi dau cărții o șansă – aceea de a fi din nou prietena copiilor. De aceea am încercat să creez o punte între copil și carte, să ofer exemplul personal, să-i însoțesc în călătoria în lumea cărților și să-i las să fie chiar ei personaje, scriitori sau critici.

Zi de zi, copiii descoperă cât de multe lucruri află citind, cât de bună prietenă poate fi cartea pentru oricare din ei, la orice vârstă, la orice oră. Au gustat din bucuria de a fi apreciați pentru ce au scris sau au desenat, o fac cu plăcere și au învățat să aprecieze textele scrise de colegii lor, să dea idei, să schimbe finalul unei povești, să inventeze personaje sau să creeze întâmplări ciudate. Sunt prea mici să-și dorească să scrie o carte, dar se bucură să fie unul dintre autorii cărților clasei noastre. Sunt dornici să scrie ce alții nu au scris, sunt bucuroși să afle că celor mari le plac poveștile lor, sunt creativi, liberi, neînhibați.

Am câștigat o avere în acești ani de școală, alături de copiii aceștia: i-am făcut să iubească lectura, cărțile! Au început să caute cărțile, să vorbească despre ele, să dramatizeze scene din cărți. Picturile lor întruchipează de multe ori zână, cavaleri, sirene, oameni de zăpadă care ilustrează plăcerea de a crea, inocența cu care își lasă imaginația să zboare, sunt creativi fără

să le fie teamă că cineva va râde de ceea ce spun, scriu sau desenează.

Copilul este o făptură făcută pentru iubire și care tânjește după atenție și iubire. Dacă are încredere în părerile învățătorului și ale colegilor săi, în părerile părinților sau bunicilor, aceștia sunt cei care îi vor influența dezvoltarea. Dacă în casa în care locuiește cărțile sunt privite cu dragoste și prețuire, va prețui și el cărțile. Dacă micile poezioare scrise de el vor găsi persoane care să le asculte, ele vor deveni mai târziu poeme. Dacă va împleti scrisul și desenul, va învăța să aibă un spirit liber, va vedea lumea prin ochii de copil și mai târziu prin ochii tânărului, schimbând de fiecare dată „ochelarii” prin care privește.

„Educația are succes dacă îi face pe elevi să vadă cum apare lumea în ochii unor indivizi care poartă ochelari foarte diferiți.”
Howard Gardner

Drumul spre libertate

Cartea poate deschide drumul spre libertate - libertatea de a ști, de a gândi, de a interpreta, de a avea păreri, de a susține propria părere, de a alege, de a fi critic, de a crea. Este cea mai frumoasă cale de cunoaștere a lumii în care trăim. Ea ne prezintă lumea văzută de oameni din timpuri diferite, de oameni din zone diferite, bogați sau săraci, tineri sau bătrâni, buni sau răi, fericiți sau triști. Ne dă libertatea de a citi sau de a scrie despre ceea ce ne face plăcere sau ne deranjează. Este o moștenire primită și dată apoi mai departe. Este cea mai valoroasă comoară!

Fiecare om de carte, gânditor al vremurilor trecute și de azi, definește și arată cu multă prisosință influența pe care o exercită cartea asupra educării omului. Literatura este o formă de exprimare și de cunoaștere a realității prin intermediul imaginii artistice. Operele literare dau o sintetizare a realității în imagini artistice, influențând gândirea, sentimentele și conștiința cititorului.

Cartea este cel mai bun prieten, nu trădează, nu rănește, nu lovește. Cartea ne ajută să nu murim spiritual, învățând toată viața. Trăim prin lectură, suntem curioși să aflăm, intrăm cu emoție în universul cărții și credem că am devenit adevăratul ei stăpân. Cartea ne însoțește în serile singuratiche, în nopțile fără somn, în dorința de a ști mai mult, în zilele ploioase de vacanță sau în călătoriile la distanțe mari.

„Povestea mea”

Am ajuns, pornind de la ideea că fiecare avem ceva de spus, că fiecare spune în felul său, alegând cuvintele și conținutul într-un mod aparte, să citim mai mult, să povestim mai mult, să fim atenți la modul de exprimare, să ne corectăm greșelile și ce este cel mai frumos - să scriem noi, cei mici din clasa a II-a. Mai întâi am scris puțin și am desenat mai mult. Apoi, textul a prins contur, povestea s-a lungit, personajele au început să vorbească, semnele de punctuație s-au așezat cuminti la locurile lor și a apărut „Povestea mea”.

Așa cum desenează cu plăcere și cum au curaj să se joace cu acuarelele și creioanele colorate, tot așa au învățat să se joace cu cuvintele, să nu le fie teamă să inventeze, să-și imagineze tot felul de întâmplări. La început textele rămăneau pe caietele lor, apoi au fost așezate la colțul de lectură, apoi le-am oferit spre citire colegilor din celelalte clase a II-a, părinților și unele au participat chiar la concursuri județene sau naționale. Mare le-a

fost bucuria când au primit premii pentru compunerile despre iarnă.

Îi atrag ideile trăsnite, personajele ciudate, proiectează cu ușurință calități sau defecte omenești în personaje din lumea animalelor. Sunt buni prieteni cu Făt-Frumos sau cu Zmeul, își pot imagina că Ileana Cosânzeana este bătrână, urâtă, cocoșată. Zâna Măseluță poate fi răutăcioasă, Omul de Zăpadă poate fi bătaș, iar iepurașul se poate lupta cu vulpea. Folosirea poveștilor pe dos îi trimite întâi la text, la citirea poveștii adevărate și abia apoi pot întoarce povestea pe dos. Se distrează și crează în același timp! Așteaptă cu nerăbdare ora în care pot da frâu liber imaginației.

Am ales ca temă „Iarna”. Am vorbit în clasă despre felul în care animalele se bucură de zăpadă, cât de important este soarele pentru ca ziua să fie frumoasă, ce probleme pot avea oamenii de zăpadă, vrăbiuțele sau ursul. Am căutat împreună expresii frumoase despre anotimpul iarna, ne-am imaginat întâmplări hazlii cu personaje reale sau inventate. Am specificat de la început că au libertate deplină în alegerea personajelor, întâmplării sau dialogului. Așa am reușit să le dăm viață personajelor din „Poveștile Iernii”!

„Eu sunt Omul de Zăpadă și m-am născut în fața unui bloc. Sunt îmbrăcat frumos și sunt făcut din trei bulgări mari de nea. Ieri un iepuraș s-a strecurat lângă mine și m-a întrebat: - Cum ai ajuns tu aici? Ieri nu te-am văzut! — Ieri au venit doi băieți, au făcut câțiva bulgări și din aceștia m-au construit pe mine. Uite ce burtă mare am! Din buzunarul unui băiat a apărut și frumusețea asta de morcov! Îți place nasul meu? — Ți-aș mânca frumusețea de nas! — Te rog, nu-l mânca! Ce om de zăpadă ai văzut fără nas? — Atunci facem un târg. Îmi dai morcovul și eu îți aduc un con de brad! Vrei? — Da. Hai să facem târgul! am spus eu. Am făcut târgul și am rămas prieteni. Iepurașul mă vizitează în fiecare zi.”

„Numele meu este O.Z. Ați ghicit de unde vine: Omul de Zăpadă! Am crescut în curtea din față când Paul și Andreea s-au jucat cu zăpadă. Paul a făcut trei bulgări mari, iar Andreea a adus din casă un morcov, un fular și două mânuși. A fugit apoi în magazie și mi-a dat doi cărbuni, o pălărie veche și o mătură. M-au ridicat chiar în fața porții, așa că am devenit paznic! Din curtea din spate mă priveau doi ochi lucitori. Ce să fie oare? Era Gimi, cel mai iute câțel! A împins poarta cu lăbuțele și m-am pomenit cu el lângă mine! S-a apropiat de mine, m-a mirosit, m-a lătrat și mi-a furat o mânășă. Ce spaimă am tras! Norocul meu că Paul l-a văzut și a venit să mă salveze. Gimi s-a întors în țarc, eu am primit înapoi mânășa și rolul de paznic al porții. Îmi place să mă joc cu Paul și Andreea!”

„Într-o zi frumoasă de iarnă, un om de zăpadă s-a trezit cu niște vrăbiuțe pe un umăr. Ele ciripeau vesele și priveau cerul senin. Omul de zăpadă le-a ascultat o vreme, apoi le-a întrebat: — Cine sunteți voi? Vrăbiuțele s-au oprit mirate din cîrîp și s-au uitat mai atente la el. — Noi suntem Cira, Fira, Mira și Zira, cele mai vesele vrăbiuțe. Tu cine ești? — Sunt un om de nea tare trist... Eu nu pot zbura ca voi, eu nu pot povesti cu nimeni și mi-e frică să mă gândesc la iepuraș! Dacă îmi fură morcovul? — Nu te întrista! Te ajutăm noi! Toate și-au luat zborul și s-au întors pe rând. Cira a adus pietricele și i-a făcut nasturi. Fira a adus crenguțe uscate și i-a făcut mâini. Mira a adus un con de brad și i-a făcut alt nas. Zira s-a întors însoțită de iepuraș. Omul de

zăpadă a încercat să țipe, dar Zira l-a liniștit. — Dacă păstrezi conul de brad și îi dai iepurașului morcovul, o să ai și un prieten! Va veni să stea de vorbă cu tine în fiecare zi! Păsărelele au ciripit voioase, iepurașul s-a bucurat de o masă bună, iar omul de zăpadă a zâmbit fericit Avea acum prieteni!"

Cartea noastră

Aceste trei povești au participat la un concurs și așteptăm aprecierile organizatorilor. Toate poveștile le-am strâns într-o carte, nu una tipărită, ci una scrisă de ei, cu stiloul, cu paginile vesele, pline de desene frumos colorate. Am numit cartea noastră "Poveștile Iernii", prima pagină a fost plină de numele autorilor. Fiecare și-a scris numele și a desenat un fulg de nea. Fiecare din ei a pus în povestea sa o mică parte din sufletul său, întâmplări din viața sa. Când omul de zăpadă este trist, nu are prieteni sau are o problemă cu păsărelele sau iepurașii, îi recunosc pe autorii acestor povești. Singuri au găsit rezolvări ale problemelor personale în moduri neașteptate. Ce bucurie am citit în ochii lor când am invitat părinții la o oră de lectură și le-au citit poveștile scrise de ei! Vocabularul nu este foarte bogat, uneori semnele de punctuație adorm sau întârzie să apară. Am combinat de cele mai multe ori scrisul, cititul și desenul sau pictura. Un alt exercițiu la care copiii au participat cu entuziasm a fost „Povestea numelui meu”. Și-au scris fiecare prenumele cu litere mari de tipar și lângă fiecare literă au desenat o imagine. Au colorat totul cât mai vesel și apoi au aflat că personajele sau obiectele desenate de ei vor da viață unei povești: povestea numelui lor. Au scris cu plăcere, au desenat cu plăcere, au citit cu plăcere. S-au amuzat de ideile colegilor și de cât de diferite pot fi poveștile aceluiași nume.

ANA – avion, nor, arici Într-o zi frumoasă de primăvară, când soarele mângâia mugurii copacilor și aripile fluturașilor, un avion zăpăcit a pornit să zboare din floare în floare. Bâzâia vesel și povestea ce a văzut în zborul său. Un nor alb și pufos care se minuna cât este de frumos, l-a întrebat unde e Primăvara. Avionul, glumeț, i-a spus că e închisă în căsuța Ariciului Țepos. Norul s-a mirat, s-a uitat în jurul lui și a spus: „Primăvara e aici!"

Poveștile lor însoțite de desene au dat viață unei noi idei – am scris împreună cartea "Poveștile literelor". Nu o carte adevărată încă, dar ne-am pus ambiția să facem și acest lucru.

Am câștigat o avere: dragostea pentru cărți! Au început să caute cărțile, să vorbească despre ele, să dramatizeze scene din cărți. Picturile lor întruchipează de multe ori zâne, cavaleri, sirene, oameni de zăpadă care ilustrează plăcerea de a crea, inocența cu care își lasă imaginația să zboare, sunt creativi fără să le fie teamă că cineva va râde de ceea ce spun, scriu sau desenează.

Voi încerca de fiecare dată să-i determin să fie creativi, să materializeze idei în altfel de povești decât cele scrise de autorii consacrați. Poeziile le vor elibera sufletul și le vor da șansa să se joace cu jucării – cuvinte, cu versuri, mai scurte sau mai lungi, cu rime sau cu versuri albe, cu vorbe ce întruchipează gânduri sau sentimente. Îmi doresc să le ofer ocazia să descopere că pot schimba lumea, că pot face lucruri bune, că pot avea încredere în ei.

Dr. Howard Gardner spunea, în cartea sa "Inteligențe multiple – Noi orizonturi pentru teorie și practică":

"Îmi doresc pentru copiii mei ca aceștia să înțeleagă lumea nu numai pentru faptul că lumea este fascinantă și mintea omului

este curioasă. Vreau ca ei să înțeleagă lumea astfel încât să o poată face mai bună. Cunoașterea nu este același lucru cu moralitatea, dar, dacă vrem să evităm greșelile anterioare și să avansăm pe direcții productive, trebuie să fim în stare să înțelegem. O parte importantă a acestei înțelegeri constă în a ști cine suntem și ce putem face... În ultimă instanță, trebuie să sintetizăm pentru noi înșine ceea ce înțelegem. Într-o lume imperfectă pe care o putem influența în bine sau în rău, conștientizarea faptului că orice încercare contează este aceea care ne definește ca ființe umane."

Bibliografie

Chapman, G. – Cele cinci limbaje ale iubirii, Editura „Curtea Veche”, București, 2008
Gardner, H. – Munca bine făcută, Editura Sigma, București, 2011
Gardner, H. – Inteligențe multiple – Noi orizonturi pentru teorie și practică, Editura Sigma, București, 2007
Gardner, H. – Teoria inteligențelor multiple, Moldoveanu, Maria – Mentalitatea creativă, Editura Coresi, București, 2001
Revista INTERFERENȚE DIDACTICE, Anul X, Nr. 4/2013
Rodari, G. – Gramatica fanteziei, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/cartea-drumul-spre-libertate>)

Compunerile în gimnaziu

De **Mariana Alina Safta**

Compunerile au un rol important în formarea elevului. În gimnaziu, elevul trebuie să acumuleze noțiunile teoretice necesare alcătuirii unei compuneri cu anumite cerințe. Inclusiv la Evaluarea Națională elevul trebuie să facă față acestei cerințe de a redacta compuneri cu cerințe variate. Ce se întâmplă cu elevii de nu mai sunt atrași de aceste teme? De ce nu sunt foarte creativi, deși se joacă pe calculatori și ei deja sunt în sfera imaginarului? Acestea cred că sunt problemele pe care fiecare profesor de limba română și le-a pus la un moment dat. Foarte puțini elevi sunt atrași de actul creației. Se impun mai multe ore destinate creației, adică exercițiilor de creație. Rolul lor este de a-i face creativi, de a-i determina să găsească soluții originale în viață. Se impune o nouă abordare a acestui domeniu de o mare frumusețe și importanță în formarea elevului. Probabil că structura impusă de tipurile de compuneri nu le permite posibilitatea de a da frâu liber imaginației.

Compunerile școlare în gimnaziu acoperă o largă sferă de conținuturi, de la cele descriptive, la cele narative. Rolul lor este de a stimula creativitatea elevilor, de a îi face să își imagineze situații inedite și de a găsi indirect soluții creative. Se presupune că elevul trebuie să își însușească anumite competențe.

Oare cu ce îl ajută compunerile pe elev? Dacă acesta este lăsat să

dea frâu imaginației, ele îi măresc încrederea în sine, îl pregătesc pentru viață, pentru o expunere amplă cu detalii a oricărei situații.

Astfel, în gimnaziu, compunerile sunt narrative și în acestea se urmăresc anumite cunoștințe teoretice acumulate de-a lungul anilor. Printre acestea se numără: momentele subiectului, îmbinarea modurilor de expunere, conturarea unor personaje. Elevul trebuie să își imagineze un șir de întâmplări, să creeze un erou care să facă față unor situații problemă, uneori acestea fiind preluate și din experiența personală. Indirect, soluția găsită îl determină pe elev să reflecteze asupra unor situații. Acestea pot fi provocările vieții. Creativitatea este poarta deschisă spre succes. Se urmărește originalitatea și expresivitatea celui care scrie. Problema gravă este că elevul îngrădit în anumite sarcini nu mai dă frâu imaginației și sunt foarte mulți care nu reușesc să redacteze compuneri cu cerințe relativ ușoare, precum:

redactează o compunere în care să redai o întâmplare într-o zonă de munte sau o întâmplare hazlie.

Sunt elevi care nu reușesc să redacteze un text în maxim 25 de rânduri, ceea ce pare incredibil. Oare ce ce întâmplă cu acești elevi? Probabil, limbajul din cerință nu este adaptat nivelului elevului și, de aici, problemele de înțelegere a cerinței. Aceasta este problema și elevilor care nu reușesc să redacteze compunerile de la evaluarea de la sfârșitul clasei a VIII-a. O și mai mare problemă ridică redactarea unor compuneri descrieri peisaj, în care elevul nu are dezvoltate acele abilități de a contura în planul imaginației, mentalului, un peisaj, tablou de natură. În aceste compuneri se impune utilizarea multor mijloace expresive. Elevii care nu mai citesc mult din mai multe motive, nu au un vocabular bogat, diversificat, deoarece numărul mare de conținuturi de predat nu lasă elevului posibilitatea de a exersa acest mod de scriere creativă și de interpretare a lecturii. De aceea, elevii întâmpină mari dificultăți.

În ultimul timp, un mare accent s-a pus pe acele compuneri în care elevul trebuie să își argumenteze opinia referitoare la mesajul transmis de o anumită operă, de un anumit fragment, de titlu sau de comportamentul unui personaj. Structura unei astfel de compuneri este aceea bazată pe formularea clară a opiniei, pe aducerea unor argumente care să susțină opinia. Textele selectate nu sunt deseori atractive pentru elevi, de aceea, ei nu pot formula argumente clare, bine încheiate sau mai grav, nu pot aduce argumente pentru opinia formulată. Vocabularul limitat, diversitatea tematică și temele care nu le atrage atenția duc la realizarea unor compuneri lipsite de valoare, cu un punctaj mic la evaluări. O altă compunere foarte importantă este aceea în care elevul trebuie să prezinte modelul din viața lui. Se constată că elevii nu au clar un model în viață sau mai bine zis, nu știu ce anume trebuie urmat în viață sau ar putea să realizeze.

Rupți din sfera realității, foarte puțini elevi reușesc să își imagineze situații inedite, să utilizeze mijloace expresive, să fie creativi. Se pune întrebarea oare de ce?

Un mod de a stimula creativitatea este practicarea unor ore de scriere, de a contura povestiri comune, deci mai mult timp acordat reflecției. Pe lângă acestea, stimularea creativității prin utilizarea muzicii de calitate, prin anumite exerciții de creație diversificate, prin lucru pornind de la anumite imagini, situații.

Pe de altă parte, dacă elevul are de scris foarte multe compuneri și nu este atras de acest fapt el va refuza să le realizeze. De

aceea, se impune să se realizeze un echilibru în sarcinile date elevului, trebuie mai mult timp acordat reflecției.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/compunerile-in-gimnaziu>)

România, invitată la Simpozionul Global organizat de Compania Google privind provocările sistemului educațional generate de tehnologia IT

De **Gabriela Violeta Tănăsescu**

În perioada 9-13 noiembrie am avut privilegiul de a face parte din delegația României care a participat la cele mai importante evenimente organizate de către Compania Google sub egida - GES/Global Education Symposium, a doua ediție anuală desfășurată în Campusul Google — Mountain View, California. Pe parcursul programului au fost numeroase activități de formare, dar și jocuri educaționale între profesorii participanți, ce au avut drept scop generarea de idei privind creativitatea/inovarea în educație.

Astfel, în prima parte a programului am participat la "Google Teacher Academy-GTA", o nouă experiență de dezvoltare personală menită să inspire cei 25 de profesori selectați din 9 țări participante în utilizarea tehnologiilor Google într-un mod inovativ în sala de clasă. Au avut loc numeroase activități de tip learning, dar și jocuri educaționale între participanți (între diferite echipe de profesori) ce au avut drept scop generarea de idei privind creativitatea/inovarea în educație. S-a pus accent pe cuvântul SCHIMBARE. "Fii tu un element al schimbării, și atunci schimbarea se va propaga natural". La sfârșitul evenimentului am obținut o nouă certificare internațională — "Google Certified Teacher".

În perioada următoare am participat la evenimentul "Global Education Symposium-GES", eveniment ce a permis schimbul de experiență între reprezentanții/ delegațiile a 19 țări invitate (printre care Statele Unite ale Americii, Australia, Noua Zeelandă, Spania, Brazilia, India, Finlanda, România) privind exemple de bune practici, dar și oferirea unor instrumente și resurse necesare pentru a permite demararea unei reforme la nivelul metodelor de învățare. Astfel, participanții s-au angajat în sesiuni de discuții privind abordarea unora dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă învățământul de astăzi – introducerea/ulilizarea tehnologiei în sala de clasă.

Ideile principale dezbătute s-au focalizat în jurul cuvintelor cheie "digital society-digital opportunity", fiind subliniat faptul că tehnologia este doar un instrument ce poate ajuta elevii și profesorii în demersul lor către îndeplinirea obiectivelor educaționale. Pentru acest lucru însă elevii trebuie ajutați să folosească toate device-urile de care dispun (computer, laptop, tabletă, smartphone, etc.) în favoarea educației, și nu doar pentru distracția personală/entertainment. Copiii de astăzi se nasc într-o eră digitală. Ei se află online tot timpul și vor să utilizeze jocurile educaționale și aplicațiile pe Internet. Copiii vor să se facă auziți. Cum să-i învățăm folosind instrumentele preferate de ei?

Motivarea elevilor și atitudinea pozitivă ("astăzi vom învăța ceva foarte atractiv") reprezintă punctul de plecare în orice demers didactic. Procesul de învățare trebuie să fie un lucru plăcut ("must be fun!"). Părinții trebuie să încurajeze atitudinea pozitivă față de școală, să le atragă atenția copiilor că ei au o misiune importantă în această viață, un scop.

Se observă o lipsă a motivației copiilor în special în ultima parte a studiilor. Cum putem implica în procesul educațional noua generație? Care sunt abilitățile și deprinderile de care vor avea ei nevoie în viitor?

Să le explicăm elevilor faptul că școala le oferă o identitate personală, le oferă un scop în viață. Numai așa devin oameni de valoare și își pot aduce contribuția la dezvoltarea comunității din care fac parte. Este important să învățăm elevii să învețe.

Tehnologia nu înseamnă ca îi înlocuim pe profesori, tehnologia nu dezumanizează, tehnologia ofera PUTERE profesorilor. Ce înseamnă mai multe provocări?- devenim mai pregătiți, mai creativi, reușim să rezolvăm problemele mai eficient. Profesorii nu sunt doar vehicule purtătoare ale informației, elevii pot găsi informațiile pe Internet. Profesorii sunt cei care lansează provocările astfel încât elevii să poată realiza conexiuni între diferite cunoștințe acumulate.

Sistemul educațional trebuie să se orienteze foarte repede spre noile tendințe. Nu trebuie să rămână rigid. Conectarea mai multor școli la o platformă comună de e-learning prin Cloud Computing și dezvoltarea profesională continuă pot fi răspunsuri la provocările viitorului, alături de oportunități de colaborare pentru profesori, amenajarea clasei într-un mod creativ, importanța curriculumului național.

Astfel, în această perioadă a demarat la nivel național Programul Google for Education-România, program ce oferă elevilor o mai bună pregătire pentru viața profesională, prin susținerea accesului la tehnologie și training în utilizarea instrumentelor online, destinate elevilor și profesorilor din învățământul preuniversitar. Susținut de Compania Google, realizat de Junior Achievement România în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale — proiectul duce învățarea dincolo de sala de clasă. Astfel, prin tematica abordată (rolul și importanța tehnologiei în școală, instrumente moderne de predare-învățare, utilizarea tehnologiilor online în educație, comunitățile GEG — Google Educator Groups), programul reușește să stabilească o punte între speranțele tinerei generații privind viitorul și implemetarea noilor tehnologii în educație. Prin promovarea aplicațiilor web de ultimă oră — Google Apps for Education (Gmail, Drive&Docs, Calendar, Sites, Maps, YouTube, etc.) proiectul își propune și reușește cu succes abordarea unei noi viziuni asupra EDUCAȚIEI.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/simpozionul-global-google>)

Lecția, un spectacol între artă și rutină

De **Ana Nicoleta Avramescu**

Școala este un univers în care profesorul, cu toată activitatea sa complexă – pornind de la planificare, trecând prin desfășurarea demersului didactic și până la evaluare și feed-back – este în centru. Elevii sunt și ei părți esențiale ale acestui univers, fiind în centrul acțiunii profesorului, și cu toții sunt părți ale unor galaxii din care fac parte – școlile – galaxii care alcătuiesc acest minunat univers, univers care există prin oamenii care-l compun, dar mai ales, prin acțiunile conjugate ale tuturor. Dar, în cele ce urmează, din acest vast univers alegem profesorul.

Întregul demers didactic al unui profesor converge și se concentrează spre cel mai important act didactic: lecția. Lecțiile sub diversele lor forme și tipuri constituie forma de bază a organizării și desfășurării procesului instructiv-educativ din școală.

Profesorul este în școală un artist, care pune în scenă cu resursele pe care le are la îndemână – resurse care nu sunt întotdeauna corespunzătoare – desfășurarea unui act dintr-o piesă perpetuă: educarea pentru viață – pentru profesie, pentru societate, pentru viața de familie – practic pentru tot ceea ce compune viața. Rolurile principale în această piesă le deține profesorul – el este actorul principal, este regizorul, este scenaristul acestei piese, ajutat fiind în roluri secundare de elevi, de colegi, sau alți factori educaționali – părinți, reprezentanți ai comunității.

Profesorul desfășoară de-a lungul carierei sale numeroase lecții, repetabile sub aspectul conținutului de la an la an și, totuși, fiecare lecție are particularitățile ei. Uneori dispoziția personală, satisfacțiile sau insatisfacțiile personale, care nu țin întotdeauna de aspectele profesionale, influențează desfășurarea lecțiilor. O bună dispoziție poate determina o lecție pe care elevii să o țină minte ca pe una dintre lecțiile deosebite, speciale la care au participat, așa cum o dispoziție negativă poate transforma o lecție într-un eșec, fără finalitate, dacă nu chiar într-un coșmar.

Barometrul lecției îl constituie satisfacția pe care elevul o poate exprima la finalul desfășurării unei lecții. De aceea, aplicând elevilor la finalul lecțiilor scurte chestionare de evaluare, care să vizeze modul de desfășurare al lecției și care să vizeze aprecieri privind ambientul, resursele utilizate, tehnicile de comunicare, chiar și aprecieri privind metodele și strategiile pe care profesorul le-a utilizat la lecția respectivă, se pot obține informații care pe viitor să-i fie reglatoare pentru ceea ce „nu a mers” cum trebuie, așa cum ar fi vrut profesorul în lecția respectivă.

Profesorul, prin structura sa interioară, este permanent conectat la școală. Odată cu încheierea unor lecții, chiar dacă programul său la școală s-a încheiat, profesorul nu întrerupe legătura cu școala. Gândul său rămâne conectat la ceea ce urmează să desfășoare, la lecțiile viitoare pe care urmează să le susțină și implicit la modul în care urmează să desfășoare aceste lecții. Chiar dacă are foarte mulți ani de experiență și a obținut toate gradele didactice, profesorul realizează cu siguranță un plan al lecției, de cele mai multe ori în minte, dar uneori și în scris.

Practic, fiecare lecție are în mintea profesorului un scenariu, în care sunt luate în seamă toate aspectele lecției – conținut, competențe, obiective, resurse, metode și strategii, evaluare și feed-back.

Modul de desfășurare a unor lecții cu același conținut, de fiecare dată altfel, de fiecare dată inovativ – poate fi o artă. Desfășurarea unei lecții cu același subiect, la clase paralele de exemplu, poate fi o artă sau poate fi o rutină. Profesorul poate să nu țină cont de particularitățile claselor, așa cum poate să aibă în vedere la planul lecției, fiecare amănunt care face ca aceste clase să se diferențieze. Poate trata subiectul lecției la fel, folosind același stil monoton, de prezentare a unor noi cunoștințe de exemplu – dictare, prelegere, expunere – de cele mai multe ori plictisitor, sau se poate adapta particularităților elevilor din clasele respective. Profesorul este un adevărat artist atunci când ține seama de tipul de inteligență al elevilor (cu referire aici la Teoria inteligențelor multiple a lui Howard Gardner cu tipurile de inteligență precizate de acest autor, care a revoluționat într-un fel psihopedagogia modernă), de stilurile de învățare al elevilor (auditiv, vizual sau practic), atunci când își adaptează strategiile pe grupe de elevi alcătuite după metodologii moderne și mai ales atunci când este deschis la nou, la interactivitate și când aplică cu plăcere metode active, inovative, moderne.

Școala, educația, constituie o „mașinărie” complicată, care de multe ori însă, este greu, prea greu de urnit.

Poate și pentru că mai există încă mulți profesori care nu vor să fie „artiști”, care sunt reticenți la nou și pentru care rutina este ce mai bună „prietună”. Mulți dintre ei nu vor să fie regizori, nu vor scenarii noi pentru lecții pe care le fac de mulți ani, în același mod, la fel, monoton și plictisitor, pentru că este mai comod, pentru că rutina nu cere eforturi. Dar arta, aceea artă de a fi regizorul unui spectacol și actorul unui rol de Oscar, de fiecare dată mai bun, de fiecare dată altfel, este idealul unui profesor, care se vrea „a fi bun”. Nu neapărat „cel mai bun”, dar un profesor despre care elevii să-și amintească cu plăcere, la lecțiile căruia elevii să meargă cu entuziasm și să participe activ și chiar să învețe cu plăcere, ceea ce la elevii din ziua de astăzi nu este chiar atât de ușor de întâlnit.

În aglomerarea de discipline mai mult sau mai puțin utile, în programul încărcat al elevilor, în amalgamul de informații, utile sau nu, pe care le primesc la școală, în era Internet-ului care rezolvă de multe ori temele de acasă, prin referate în care elevul nici măcar nu știe ce conține tema respectivă, este într-adevăr o artă să-i faci pe elevi să învețe de plăcere, să le provoci setea de cunoaștere, să-i aduci la aceea stare plăcută în care la lecții să-i vezi implicându-se pentru simplul fapt că le acorzi importanță și ai ținut seama în regia lecției de particularitățile lor, de dorințele lor. Toate acestea fac din profesor un artist. Rutina este comodă – nu implică profesorul cu nimic, decât cu o eventuală actualizare a cunoștințelor, cu o utilizare a unui plan de lecție învechit, lipsit de noutate și inovație, pentru simplul fapt că acel plan de lecție există undeva printre hârtii.

Arta de a susține lecții cu o regie în care ai implicat tot ceea ce a fost necesar pentru a face ca lecția să fie un „spectacol de succes” este atât de necesară, încât la un moment dat poate deveni chiar obligatorie. S-ar putea spune că nu există motivația materială de a te implica ca profesor în regii și „spectacole” (lecții) de succes, dar motivația intrinsecă, aceea care pe

majoritatea dintre noi né-a făcut să devenim profesori, né-a făcut să né dedicăm viața educației, această motivație trebuie să fie mai puternică. Cu siguranță vine și momentul în care arta noastră va fi recunoscută, în care se va acorda profesorului statutul pe care îl merită, dar pentru aceasta trebuie să aruncăm rutina, trebuie să arătăm tuturor că suntem adevărați maestri, că fiecare lecție este pentru fiecare elev un act dintr-un spectacol de succes, la care cu toții participăm și pentru care eforturile depuse nu sunt zadarnice.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/lectia-un-spectacol-intre-arta-si-rutina>)

Responsabilitatea socială a cadrului didactic

De **Elena Terchila**

Profesiunea de educator este complexă și nobilă prin misiunea pe care o are de îndeplinit: formarea unor personalități autonome integrabile social, cu capacități de gândire critică și creativă, cu un profil moral autentic și cu o înaltă personalitate. Importanța socială a profesiei rezultă din responsabilitatea și din rolul hotărâtor pe care îl are educatorul în transformarea profundă a personalității, în dezvoltarea substanței intelectuale, fizice și socio-morale a individului.

Psihologul și pedagogul Dumitru Salade spunea că *“...nicio profesiune nu cere posesorului ei atâta competență, dăruire și umanism ca cea de educator, pentru că în niciuna nu se lucrează cu un material mai prețios, mai complicat și mai sensibil decât este omul în devenire(...)”. Ancorat în prezent, întrezărind viitorul și sondând dimensiunile posibile ale personalității, educatorul instruieste, educă, îndeamnă, dirijează, cultivă și organizează, corectează, perfecționează și evaluează neîncetat procesul formării și desăvârșirii calităților necesare omului de mâine”.*

Importanța socială a profesiei rezultă din responsabilitatea și din rolul hotărâtor pe care îl are educatorul în transformarea profundă a personalității, în dezvoltarea substanței intelectuale, fizice și socio-morale a individului.

Cadrul didactic este responsabil să fie un model demn de urmat în ceea ce privește relațiile interpersonale și este dator să-i învețe atât pe copii, cât și pe părinții acestora, să creeze puncte de comunicare eficientă cu cei din jurul lor. În activitățile desfășurate, cadrul didactic trebuie să fie un bun organizator, să fie energetic, perspicace și să aibă spirit inovator.

Spre deosebire de celelalte profesii, cea de dascăl presupune o conduită morală ireproșabilă și o empatie superioară la nevoile celor din jur. Problemele personale trebuie să treacă pe un plan secund odată ce cadrul didactic a trecut pragul instituției

educaționale.

Menirea educatorului este aceea de a-i învăța pe cei mici să fie obiectivi, diplomați, echilibrați, atât în relațiile cu ceilalți copii, cât și în relațiile cu adulții. El pune bazele personalității viitorului adult. De asemenea, îi învață pe aceștia să nu rănească, să nu jignească, să nu umilească și să nu discrimineze pe nimeni.

Toți copiii se nasc buni, inocenți, iubitori, și educatorul este dator să protejeze și să cultive aceste valori. Luând copiii în serios, le creează acestora o bună imagine despre sine și le dă posibilitatea de a relaționa corect și de a se manifesta natural în diverse situații.

Stabilindu-și obiective ce pornesc de la idealul educațional al societății în care trăim și urmărind atingerea acestora în cadrul activităților desfășurate cu copiii, educatorul creează premisele unui viitor bun cetățean.

Democrit spunea: *“A crește copii e un lucru riscant, căci reușita depinde de multă trudă și grijă, iar nereușita întrece orice altă durere”.* Ce-i drept, copiii se cresc greu, timpul trece foarte repede și, când te uiți, ei sunt deja mari, dar bogăția noastră cea mai mare sunt ei, copiii pe care îi creștem și educăm, căci aceasta este menirea educatorului pe pământ. Această menire este și o mare responsabilitate. De multe ori avem obiecții în ce privește comportamentul copiilor, însă dascălul trebuie să manifeste toleranță în interacțiunea cu aceștia, pentru a-i încuraja și pe ei să fie toleranți cu persoanele din jurul lor.

Atunci când copilul este sprijinit sau îndreptat de fiecare dată când are nevoie, șansele lui de a avea succes în viața socială cresc. Bazele aptitudinilor unui bun cetățean se pun încă de la vârsta preșcolară prin intermediul activităților desfășurate în grădiniță. Astfel, copilul este ajutat să-și formeze o părere pozitivă, dar realistă, despre sine însuși.

Educatorul trebuie să fie bun și răbdător în relațiile cu copiii, pentru ca aceștia să manifeste aceeași atitudine față de ceilalți. El îi ajută pe copii să diferențieze ceea ce este bine de ceea ce este rău, ceea ce este corect de ceea ce nu corect, ceea ce trebuie de ceea ce nu trebuie.

Toleranța presupune valoarea individului, autonomia lui, libertatea alegerii. O societate tolerantă va tinde mai mult spre a fi creativă și inovativă, deoarece este deschisă față de noi descoperiri, față de adevăr și noi pătrunderi psihologice, îmbunătățind astfel experiența umană. O societate tolerantă este mai potrivită pentru a promova încrederea și colaborarea reciprocă.

Copiii trebuie doriți și iubiți, ei merită aceasta, altfel ei sunt atrași în capcana abaterilor de la normă. Când copilul este neglijat, capacitatea de învățare și memoria lui pot fi grav afectate, și aceasta pe un termen destul de lung.

“Este mare lucru de a fi dascăl — căci, chiar și atunci când acesta suferă din cauza copiilor, el nu-i urăște” scria Sofocle. *“Oricum ar fi copiii, ei le sunt dragi dascălilor”*, spunea, mai simplu, filosoful.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/responsabilitatea-sociala-a-cadrului-didactic>)

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice